

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 16 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1966(2)“ (TAIS Nr. 23-6302) PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta į institucijų pastabas ir pasiūlymus
1.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2023-05-09 raštas Nr. S-886	<p>1. Departamentas pritaria siūlymui patikslinti Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo (toliau – AKĮ) 18 straipsnio 3 dalies 10 punkto formuluotę „kiekvienų metų rugsėjo 1 dieną, išskyrus atvejus, kai rugsėjo 1 d. sutampa su laisvadieniu. Rugsėjo 1 dienai sutampant su laisvadieniu, draudimas galioja artimiausią darbo dieną“, tačiau vietoj formuluotės „pirmąją mokslo metų dieną“, siūlome naudoti šią - „tuo atveju, kai rugsėjo 1 d. sutampa su šeštadieniu arba sekmadieniu, draudimas prekiauti alkoholiu galioja artimiausią darbo dieną“. Departamento nuomone, ši formuluotė yra tikslesnė ir padės išvengti kuriozinių situacijų, kai susitarusios mokyklos bendruomenėje ir suderinusios su savivaldybe ar kitais mokyklos savininkais, mokslo metų pradžios šventę mokyklos gali surengti ir šeštadienį, rugsėjo 1-ąją, o tokiu atveju pirmoji mokslo metų diena vienoje savivaldybių mokyklose bus šeštadienį, kitose – tik pirmadienį.</p> <p>2. Tačiau, Departamentas nepitaria siūlymui pritarti patikslinti ir pakeisti AKĮ 16 straipsnio 3 dalį, įtvirtinant, kad įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams (toliau kartu vadinami – juridiniai asmenys), prekiaujantiems alkoholiniais gėrimais stacionariosiose viešojo maitinimo vietose, jų turima neterminuota mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencija suteiks teisę aptarnauti pirkėjus lauko sąlygomis ne</p>	<p>1. Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas patikslintas, atsižvelgiant į gautas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pastabas, kad teisės aktai nenumato imperatyvaus reikalavimo bendrojo ugdymo įstaigoms nukelti rugsėjo 1-osios šventę (pirmąją mokslo metų dieną) į artimiausią darbo dieną, kai rugsėjo 1-oji sutampa su poilsio diena, nes pagal galiojančius teisės aktus, reglamentuojančius mokslo metų pradžią, t. y. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 43 straipsnio 6 dalį, mokyklų bendruomenės ir savivaldybės, tokią teisę turi, bet neprivalo ja naudotis. Atsižvelgiant į tai, kad situacijų, kai dalis mokyklų mokslo metų pradžią nuspręs pradėti rugsėjo 1-ąją dieną, savaitgalį, nenukeliant jos į artimiausią darbo dieną, neįmanoma išvengti, manytina, kad apskritai netikslingas Seimo nario pateiktas siūlymas AKĮ 18 straipsnio 3 dalies 10 punkto formuluotei.</p> <p>2. Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal dabartinį AKĮ 16 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą reglamentavimą, juridinis asmuo, turintis licenciją prekiauti alkoholiniais gėrimais (vartoti vietoje ar (ir) išsinešti), gali prekiauti alkoholiniais gėrimais 40 metrų atstumu nuo stacionarios viešojo maitinimo vietos. Tuo tarpu pagal Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento</p>

	<p>didesniu kaip 80 metrų atstumu nuo stacionariosios viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose). Atkreiptinas dėmesys, kad AKĮ projekto Aiškinamajame rašte bei Nutarimo projekte nėra pateikti jokie motyvai ir objektyvūs argumentai dėl 80 metrų ribos išplėtimo, akcentuojama tik tai, kad, atsižvelgiant į miesto pastatų, šalia jų esančių skverų, ir gatvių lokaciją bei jų ypatumus (siauros gatvės, pėsčiųjų zonos ir kt.) kai kurie ūkio subjektai negali prekiauti alkoholiniais gėrimais lauko sąlygomis, laikantis AKĮ 16 straipsnio reikalavimo dėl 40 metrų atstumo ir galimai dėl to kreipiasi į savivaldybių administracijas su prašymais išduoti papildomą licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 15 procentų, kurortinio, poilsio ir turizmo sezonų laikotarpiu. AKĮ projekto ir Nutarimo projekto 2 ir 3 dalys yra grindžiamos prielaidomis dėl ūkio subjektų patiriamų sunkumų, nepateikiant jokių tai patvirtinančių objektyvių įrodymų su skaičiais, kiek ūkio subjektų patiria tokius sunkumus, kiek tokių licencijų buvo išduota. Departamentas informuoja, kad dabartinis AKĮ esantis 40 metrų atstumas buvo pasirinktas objektyviai, atsižvelgiant į tai, kad tokiu atstumu nuo viešojo maitinimo vietos yra realu aptarnauti klientus lauko sąlygomis ir dėl atstumo skaičiavimo nekilo niekada nesklandumų bei nuo 2018 metų nėra nustatyta tokio pobūdžio pažeidimų. Nustačius 80 metrų atstumą, bus sudėtinga teikti kokybiškas viešojo maitinimo paslaugas, nes toks didelis atstumas sukelia riziką tiek aptarnaujančiam personalui dėl eismo ir jų pačių saugumo, tiek klientams dėl gaunamų alkoholinių gėrimų kokybės ir kitų viešojo maitinimo paslaugų teikimo.</p> <p>Priėmus AKĮ projektu siūlomą 16 straipsnio 3 dalies</p>	<p>išaiškinimą dėl 40 atstumo skaičiavimo¹, juridinis asmuo gali nurodytame atstume papildomai statyti prekystalį, baro lentyną ir kt. (alkoholinių gėrimų išdavimo ir (ar) laikymo vieta), tačiau kartu nurodoma, kad aptarnauti klientus galima ir didesniu nei 40 metrų nuo prekybos vietos atstumu, jei alkoholinių gėrimų išdavimo ir laikymo vieta įrengta ne didesniu kaip 40 metrų atstumu. Praktikoje (skubos tvarka dėl trumpų Nutarimo projekto rengimo terminų pagal savivaldybių pateiktą informaciją), juridiniam asmeniui, norinčiam vykdyti prekybą alkoholiniais gėrimais didesniu nei 40 metrų atstumu, uždedama papildoma administracinė ir finansinė našta (privalo sumokėti dar vieną rinkliavą į savivaldybės biudžetą) išsiimant papildomą sezoninę licenciją prekiauti silpnaisiais alkoholiniais gėrimais, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija neviršija 15 procentų, ir užtikrinant, kad dalis aptarnaujamų klientų, esančių 40 metrų atstumu, ir klientai, kurie bus aptarnaujami didesniu nei 40 metrų atstumu, vartotų tik toje teritorijoje numatytus alkoholinius gėrimus. Toks išaiškinimas neatliepia Įstatymo leidėjos valios bei apsunkina verslo subjektų verslo sąlygas.</p> <p>Kartu pažymėtina, kad nesutiktina su argumentu, jog siūlomu AKĮ pakeitimu būtų sudaromos sąlygos nepagrįstai didinti alkoholinių gėrimų prieinamumą, nes ir dabar ūkio subjektai gali išsiimti papildomą sezoninę licenciją prekybai silpnaisiais alkoholiniais gėrimais. Tuo tarpu siūlomas pakeitimas, užtikrins Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 ir 6 punktuose įtvirtintų proporcingumo ir aiškumo principų laikymąsi.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad siūlomu pakeitimu nėra apribojamos savivaldybių teisės AKĮ priemonėmis uždrausti ar apriboti prekybą alkoholiniais gėrimais</p>
--	--	---

¹ <https://ntakd.lrv.lt/lt/subjektu-veiklos-prieziura/prekyba-alkoholiu-nuo-2018-m-sausio-1-d/prekyba-alkoholiniais-gerimais-lauko-salygomis>

		<p>pakeitimą dėl leidimo prekiauti alkoholiais gėrimais ne didesniu kaip 80 metrų atstumu nuo stacionariosios viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose), juridiniams asmenims, turintiems licenciją prekiauti alkoholiniais gėrimais, bus nepagrįstai didinamas alkoholio prieinamumas ir tai prieštaraus AKĮ 3 str. 10 ir 11 d. nurodytiems valstybės alkoholio kontrolės politikos principams, t.y. remti laisvos nuo alkoholio gyvenamosios aplinkos planavimą bei skatinti socialinės aplinkos be alkoholio kūrimą. Tokiu AKĮ pakeitimu bus išplėstas alkoholiniais gėrimais lauko sąlygomis prekiaujančių ūkio subjektų ratas bei lauko kavinių plotas, kuriose bus galima įsigyti stipriųjų alkoholinių gėrimų, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija viršija 15 procentų.</p> <p>Alkoholio vartojimas sukelia žalą visuomenės sveikatai ir gerovei bei tuo pačiu daro didelę žalą šalies ūkiui bei savivaldybių bendruomenėms, todėl netikslinga lengvinti ir sudaryti išskirtines sąlygas ūkio subjektams plėsti šią veiklą bei sumažinti savivaldybių administracijų galias, juolab, kad savivaldybių administracijos ir dabar gali suteikti galimybes ūkio subjektams įrengti papildomas lauko kavines tose vietose, kur yra verslo ar visuomenės poreikis. Todėl, Departamento nuomone, tikslingiausia būtų nedaryti jokių pakeitimų dėl atstumų ir palikti esamus reikalavimus. Taip pat svarbu, kad savivaldybių administracijos turėtų svertus ir galėtų pasinaudoti AKĮ numatytomis priemonėmis uždrausti ar apriboti prekybą alkoholiniais gėrimais savivaldybės teritorijoje, tokiu būdu prisidedant prie socialinės aplinkos be alkoholio kūrimo.</p>	<p>savivaldybės teritorijoje, jei, įvertinus visuomenės saugumą, viešąją tvarką, viešąjį interesą, nusprendžia, kad turi būti uždrausta prekyba lauko sąlygomis ar apribotas tokios prekybos laikas, nustatytos vietos ir (ar) teritorijos, kuriose draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, neišduoti licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.</p>
2.	Sveikatos apsaugos ministerijos 2023-05-17 raštas Nr. (1.1.5Mr-413)10-	<p>Sveikatos apsaugos ministerija pritaria Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2023 m. gegužės 10 d. derinimo išvados dėl Nutarimo projekto 2, 3 ir 5 papunkčiuose išdėstyta nuomonei ir pasiūlymams</p>	

2154	<p>atitinkamai tikslinti Nutarimo projekto nuostatas.</p> <p>Teisingumo ministerijos 2023-05-10 raštas Nr. 23-6302</p> <p><u>Pastaba Nr. 2</u></p> <p>Siekiant Nutarimo projekto aiškumo bei juo siūlomo AKĮ 18 straipsnio 3 dalies 10 punkto reguliavimo pagrįstumo, Nutarimo projekto 1 punkto antroji pastraipa tikslintina aiškiai nurodant, ar vadovaujantis Nutarimo projekto 1 punkto antrojoje pastraipoje nurodomu įstatyminiu reguliavimu gali būti nustatyta skirtinga mokslo metų pradžios data skirtingose mokymosi įstaigose. Be to, jei visgi galimi atvejai, kad tuos pačius mokslo metus vienos mokymosi įstaigos pradėtų rugsėjo 1 d., nors tai ir būtų šeštadienis arba sekmadienis, o kitose mokslo metų pradžia būtų po rugsėjo 1 d. einančią pirmą darbo dieną, tuomet Nutarimo projektu siūlant AKĮ 18 straipsnio 3 dalies 10 punkte įtvirtinti draudimą prekiauti alkoholiu pirmąją mokslo metų dieną, Nutarimo projektu taip pat turėtų būti teikiami ir siūlymai dėl AKĮ tikslinimo, siekiant užtikrinti, kad prekybininkai galėtų tinkamai įgyvendinti nurodytą draudimą (pavyzdžiui, nurodant, kaip šio draudimo turėtų laikytis prekybininkai, jei skirtingose ar net tose pačiose savivaldybėse pirmoji mokslo metų diena būtų skirtingomis dienomis).</p> <p><u>Pastaba Nr. 3 (su Teisingumo ministerija suderinta darbo tvarka, o Sveikatos apsaugos ministerija nepateikė pozicijos dėl suderinimo darbo tvarka)</u></p> <p>Kadangi rugsėjo 1 d. pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 123 straipsnio 1 dalį nepatenka tarp oficialių šventinių (nedarbo) dienų, o patenka į atmintinų dienų sąrašą (Lietuvos Respublikos atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 52 punktas), Nutarimo projekto 1 punkto antrojoje</p>	<p><i>Į Teisingumo ministerijos pastabą Nr. 2 atsižvelgta iš dalies.</i> Motyvas: Nutarimo projektas patikslintas, atsižvelgiant į gautas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pastabas, dėl to, kad teisės aktai apskritai nenumato privalomo mokslo metų pradžios datos perkėlimo, kai rugsėjo 1 -oji sutampa su poilsio diena).</p> <p><i>Su Teisingumo ministerija ši pastaba buvo suderinta darbo tvarka.</i></p> <p><i>Sveikatos apsaugos ministerija nepateikė pozicijos dėl šios pastabos suderinimo darbo tvarka</i></p> <p><i>Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabą Nr. 3.</i> <i>Sveikatos apsaugos ministerija nepateikė pozicijos dėl šios pastabos suderinimo darbo tvarka.</i></p>
------	---	---

	<p>pastraipoje tikslintina nuoroda į Darbo kodekso 144 straipsnio konkrečią dalį, t. y. turėtų būti nukreipiama į šio straipsnio 1 dalį, o ne 2 dalį (atitinkamai tikslintinas ir Nutarimo projekto 1 punkto antrosios pastraipos tekstas, kuriuo atkartojama minėta Darbo kodekso nuostata).</p> <p><u>Pastaba Nr. 5 (su Teisingumo ministerija suderinta darbo tvarka, o Sveikatos apsaugos ministerija nepateikė pozicijos dėl suderinimo darbo tvarka)</u></p> <p>Nutarimo projekto 2 punkte nurodoma, kad tikslinga AKĮ 16 straipsnio 3 dalį papildyti nuostata, kad atstumas nuo stacionariosios viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose) skaičiuojamas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Visgi siūlome dar kartą <i>įvertinti, ar tikslinga ir būtina</i> pavesti Vyriausybei įgalioti instituciją patvirtinti atskirą tvarką, o šiai tvirtinti dar vieną teisės aktą (ar turima vizija, kas bus nurodyta šiame teisės akte) ir taip didinti priimamų teisės aktų skaičių. Taip pat siūlome <i>įvertinti</i>, ar siekiamas aiškumas dėl atstumo skaičiavimo negalėtų būti pasiektas trumpai papildant (patikslinant) AKĮ projekto 16 straipsnio 3 dalį (pavyzdžiui, aiškiau nurodant konkretų atskaitos tašką, nuo kurio skaičiuojamas apribojantis prekybą alkoholiniais gėrimais atstumas (ar nuo pastato, kuriame įrengta viešojo maitinimo įstaiga, ar nuo viešojo maitinimo vietos durų, ar dar kitaip) ir (ar) patikslinant, kas turima omenyje formuluote „aptarnauti pirkėjus“).</p>	<p><i>Į Teisingumo ministerijos pastabą Nr. 5. neatsižvelgta.</i></p> <p>Motyvai: AKĮ įstatyme nurodytas 40 metrų atstumas nei AKĮ, nei poįstatyminiai teisės aktai nereglamentuojamas, yra tik Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento tinklapyje pateiktas išaiškinimas¹ dėl alkoholio prekybos lauko sąlygomis dėl 40 metrų įgyvendinimo². Šiame išaiškinyje yra nurodoma, kad „aptarnauti pirkėjus prie lauko staliukų leidžiama ir didesniu atstumu nei 40 m., svarbu, kad alkoholinių gėrimų išdavimo klientams ar pardavėjams vieta būtų įrengta ne didesniu kaip 40 metrų atstumu nuo stacionariosios viešojo maitinimo vietos“. Licencijas išduodantiems subjektams, taip pat priežiūros institucijoms, siekiant objektyvaus individualių situacijų įvertinimo, vienodų konkurencinių sąlygų ūkio subjektams nustatymo, yra būtinas aiškus ir nedviprasmiškas teisinis reguliavimas. Atsižvelgiant į tai, kad techniškai sudėtinga glaustai ir aiškiai AKĮ įtvirtinti kaip turėtų būti skaičiuojamas 40 metrų atstumas, nes tai sąlygoja alkoholio prekybos vietos buvimo pastato vieta (ar ji yra pastato viduje, ir nesiriboja su išorinėmis pastato sienomis ar ribojasi su pastato išorine siena; ar yra pastato paskutiniame aukšte ir turi terasą bei kt.), taip pat vertinant, kad tokią informaciją tikslingiau įtvirtinti poįstatyminime teisės akte, siūlytina AKĮ 16 straipsnio trečią dalį papildyti nuostata, kad atstumas nuo stacionariosios viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose) skaičiuojamas Vyriausybės įgaliotos institucijos</p>
--	--	--

² <https://ntakd.lrv.lt/lt/subjektu-veiklos-prieziura/prekyba-alkoholiu-nuo-2018-m-sausio-1-d/prekyba-alkoholiniais-gerimais-lauko-salygomis>

			<p>nustatyta tvarka.</p> <p><i>Su Teisingumo ministerija ši pastaba buvo suderinta darbo tvarka.</i></p> <p><i>Sveikatos apsaugos ministerija nepateikė pozicijos dėl šios pastabos suderinimo darbo tvarka.</i></p>
--	--	--	--